

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Udvalgte værker

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Udvalgte værker", i Blicher, Steen Steensen: *Udvalgte værker*, Gyldendal, 1982-83, s. 375. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-blich04-shoot-idm140011516982640/facsimile.pdf> (tilgået 09. maj 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte værker

Noter

- Jynniövne: stensætning med gravkammer
- 54 ob euphoniæ: for vellydens skyld
ad formam: med form efter
Abellino, Rinaldini, Mazarino: helte fra periodens populære røverromaner
spolia opima: fedt bytte
ominöse: ildevarslende
„Lass dir erzählen!": lad dig fortælle
Lafontaine: August Lafontaine (1758-1831). Tysk romanforfatter som blev meget oversat og læst i perioden
- 55 „Bette Jens! ...": „Lille Jens! hvordan står det nu til med dig? Nu begynder jeg at komme mig"
poemiteret: gjort afbigt
deployere: opmarchere
ossiansk: dannet af navnet Ossian
- 56 „Schatten auf der Heide": skygger på heden
den Herin Magrethe: en adelsfrue, Margrethe, som sammen med sin mand i 1486 skænkede Karup Kirke en forgyldt alterkalk. Den blev af Frederik III i 1652 byttet ud med den nævnte og findes nu på Nationalmuseet
- 57 Wunder- und Zauberspiel: vidunder- og trylleespil
Imprimatur: „må trykkes". Fra enevældens indførelse til Struensees trykkefrihedsreform skulle bøger o.l. passere universitetets censur og forsynes med dette ord som påtegning undertegnet af censor
Hundredvisebogen: Anders Sørensen Vedels „Er Hundrede udvalgte danske Viser" 1591
Pair: adelsmand
- 58 etymologisk-orthographisk: hvad angår et ords oprindelse og stavning

Brudstykker af en Landsbydegns Dagbog

Trykt første gang i Læsefrugter samlede paa Litteraturens Mark (udg. A. F. Elmquist, 1824)

- 59 „agamus gratias!": lad os takke
Cornelius: Cornelius Nepos (o. 100 f. Kr.), historieskriver hvis biografier brugtes til begynderundervisning i latin
amen in nomine Jesu!: amen i Jesu navn
„mi fili! ...": min søn, min søn, lediggang er djævelens hovedpude

St. St. Blicher

- 60 ðie St. Martini: mortensdag
„vellem hunc esse ...”: jeg ville ønske denne var min søn
Cicero: romersk forfatter (106-43 f. Kr.)
habeat!: det har han godt af!
Calendis Januar.: 1. januar
Proh dolor! ... væ me miserum: hvilken smerte ... ve mig ulykkelige
„fregisti cor meum”: du har knust mit hjerte
„Gud! giv min Søn ...”: 1. Krøn. 29, 19
„pater! in manus tuas ...”: Fader, i dine hænder befaler jeg min ånd,
Luk. 23, 46
„seras dat ...”: citat fra den latinske fabeldigter Phædrus' fabel om ulven
og ravnene: „for sent kommer angeren til dig”.
Pridie iduum Januarii MDCCIX: 12. januar 1709
Tuticanus: ven af den romerske digter Ovid, der skrev et par versbreve
til ham
eheu! mortuus est!: ak! han er død!
- 61 Idibus Januarii MDCCIX: 13. januar 1709
XVIII Calend. Febr.: 15. februar
- 62 valete plurimum! ... dybfølt farvel! jeg har solgt min frihed
Udviisning: anvisning på træ fra skoven
- 63 Ovidius: Ovid, romersk digter (46 f. Kr. – 18 e. Kr.)
„ars amoris”: elskovskunsten
„remedium amoris”: middel mod elskov
„abstine manus!”: fingrene væk!
Stikkepenge: bestikkelse. Der er tale om en almindelig jagtvittighed om
en, der lader et dyr løbe
- 64 Metamorphoses: „Forvandlinger”, digte af Ovid
„L'école du Monde”: „Verdensskolen”
- 66 plaisant: behagelig
curieux: interessant
„J'ai froid”: jeg fryser
Comment: hvad behager
un peu mademoiselle: en smule frøken
tenez Martiu! arrêtez vous!: holdt, Morten, stands
- 67 Point de rout: slet ikke
Valet de chambre: kammertjener
ah malheureux ...: ah, hvor er jeg ulykkelig
- 68 magnifique: storslået
- 69 Considerationer: betragtninger
Ah Mademoiselle Sophie ...: ah frøken Sophie farvel! et evigt farvel
- 70 Haandspager: stænger til at løfte eller dreje tunge ting med

Noter

71. Hovmesteren: privatlæreren
Martine: tiltaleform af Martinus, latin for Morten
quid hoc sibi vult?: hvad går her for sig?
rare: mærkelige
72. „De skal lægges i Graven ...”: Dav. 49, 15-16
affreuse: frygtelige
Satisfaction: tilfredsstillelse
73. Inclination: tilbøjelighed
Agilité: ophidset travlhed
74. Mariage: ægteskab
attendere: lægge mærke til
„un Cavalier accompli ...”: en fuldkommen kavalier, min pige! ikke sandt? og han elsker dig, det er helt klart?
75. Contenance: sindsligevægt
indecent: uanstændig
vive: livlig
76. raillet: spøgt
77. Pœnitentse: afbigt
Potiphars Hustru: da Josef var tjener hos Potiphar gjorde dennes hustru tilnærmelser til ham. Han afviste dem, og hun anklagede så ham for at gøre tilnærmelser til hende. Jf. 1. Mosebog 38.
78. Silence: tavshed
keget dem i Lejet: beluret dem
échappéet: undveget
79. Skydehest: jagthest
81. svælte: sulte
82. Kjelen: brønden
84. malicieux: onskabsfuld
gjør Ugedage: går til hånde nogle dage om ugen
85. Condition: stilling
„Frygter ikke ...”: Matth. 10, 28
86. „Ja, Herre! Herre! ...”: Dav. 39, 12
87. „Arlængendes et Menneske ...”: Dav. 103, 15-17

St. St. Blicher

Else Sandberg

Trykt første gang i Læsefrugter samlede paa Litteraturens Mark (udg. A. F. Elmquist, 1824)

- 88 Else Sandberg: novellen blev optaget i *Samlede Noveller I* under titlen „Præsten i Thorming”
takke: takkede
„at trække i Dynd”: leg hvor man trækker streger på en tavle
- 89 Stokværk: etager
Blysprøiser: blysprusser
navnlig: ved navn
- 90 Kyndinge: bekendte
- 91 lært kaade Burscher Mores: lært frække studenter hvordan de skulle opføre sig
- 92 Sauvegarde: beskyttelsesvagt
- 93 Geld, Gold, Silber: penge, guld, sølv

En Aften-Underholdning paa Dagbjerg Dos

Trykt første gang i *Nordlys I* (1827)

- 95 „breeding out”: avl med dyr uden for racen
Chapeau: kavalier
- 96 honny soit qui mal y pense!: skam få den, som tænker ilde derom
i Holbergs Tid: hentydning til landet Marnioia i Niels Klüm
- 97 beyleufig gesagt: i forbigående sagt
- 98 regalerede: trakterede
Jægerbruden: C. M. von Webers operas, som havde stor succes i København i 1822
Præjudice: skade
Comus, Momus: personifikationer af drikkelag og samtale
Evan: tilnavn til Bacchus
„Hvor Fader Evan troner” ... „Vil Du være stærk og fri”: drikkeviser af P. S. Rohde og Adam Oehlenschläger
Libation: drikoffer
unheimlich: uhyggelig